

Stručná analýza smlouvy na pražské SMS jízdenky

Mgr. Bc. Jakub Michálek, předseda klubu Pirátů v zastupitelstvu hl. m. Prahy

Praha, 23. 4. 2015

Praha má se společností Erika, a. s., uzavřenou smlouvu o obchodní spolupráci, ke které bylo dosud uzavřeno celkem 8 dodatků. Konsolidované znění smlouvy je obsaženo v dodatku č. 6. Pokud chce člověk rozumět smlouvě, musí vzít v úvahu konsolidované znění v dodatku č. 6 a přihlídnout také k následujícím dodatkům č. 7 a 8. Tyto smlouvy jsou veřejně dostupné na webu (<https://github.com/pirati-cz/KlubPraha/tree/master/spisy/2015/11-sms-jizdenky-praha-smlouvy>).

Parametry platné smlouvy na SMS jízdenky v Praze

Aktuální platná smlouva má následující zajímavé parametry:

- **Exkluzivita a smluvní pokuta**

Bod 10 (v konsolidovaném znění v dodatku č. 6) stanoví, že Erika, a.s., má úplnou exkluzivitu, tj. že dopravní podnik ani hl. m. Praha nesmí uzavřít smlouvu na jízdenky s použitím mobilního telefonu s žádnou jinou společností, ani se nesmí podílet na vývoji jiného řešení. Pokud by toto ustanovení porušily, musí podle bodu 10.3 zaplatit smluvní pokutu ve výši ušlého zisku společnosti Erika, a.s. V důsledku tohoto ujednání je smlouva prakticky nevyhovitelná.

- **Jednání o snížení odměny**

Bod 7.7 (začleněný v dodatku č. 8) stanoví, že smluvní strany jsou povinny na výzvu jedné z nich zahájit jednání o úpravě ceny za služby, aby v nich byl zohledněn vývoj na trhu a výše plateb mobilním operátorům. Praha tuto možnost dosud nevyužila, a tak nadále platí nepřiměřeně vysokou marži 24 % (viz níže).

- **Forenzní audit**

Bod 8.13 (začleněný v dodatku č. 8) stanoví, že Erika, a.s., musí strpět provedení forenzního auditu ze strany hl. m. Prahy. Forenzní audit se zabývá tím, zda Erika, a.s., odvádí všechny tržby dopravnímu podniku a zda je systém nastaven správně. Podle informací z dopravního podniku dosud nebyl forenzní audit předpokládáný smlouvou proveden.

- **Automatické prodloužení smlouvy**

Bod 11.3 (začleněný v dodatku č. 7) stanoví, že účinnost smlouvy se prodlužuje o dalších 5 let do roku 2023, pokud ani jedna smluvní strana nesdělí druhé smluvní straně, že nemá zájem na prodloužení smlouvy o dalších 5 let. Do schválení dodatku č. 7 platilo, že smlouva se prodlouží o 10 let, když to bude chtít jen jedna strana.

- **Zákaz dražších SMS jízdenek**

Bod 10.1 písm d) (v konsolidovaném znění v dodatku č. 6) zavazuje dopravní podnik, aby zajistil, že cena elektronické jízdenky nepřesáhne ani s případnou přírůžkou o více než 5 % papírovou jízdenku. Ve výsledku je tedy SMS jízdenka a papírová jízdenka pro cestujícího stejně drahá, ačkoliv dopravní podnik dostává z SMS jízdenky jen 76 % a celkem cca 100 mil. ročně musí odvést společnosti Erika, a.s. Cestující, který si koupí SMS jízdenku tak na dopravu přispívá podstatně méně než cestující s papírovou jízdenkou. O to více přispívá společnosti Erika, a.s.

- **Zákaz zveřejnění zajištěný smluvní pokutou**

Bod 14 (v konsolidovaném znění v dodatku č. 6) zavazuje dopravní podnik zachovávat mlčenlivost o podmínkách smlouvy, jejichž zveřejnění by se mohlo jakýmkoliv způsobem dotknout obchodních zájmů nebo dobré pověsti druhé smluvní strany. Porušení povinnosti zakládá podle bodu 14.8 povinnost zaplatit smluvní pokutu ve výši 500 tis. Kč. Toto ujednání je ovšem neplatné, protože dopravní podniky mají jako veřejné instituce povinnost poskytovat informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Podle tohoto zákona zejména nesmí být utajováno, kolik peněz obdrží dodavatel za poskytované služby. Ostatně i dopravní podnik sám již nové dodatky smlouvy zveřejnil v internetovém seznamu smluv. Pokud by někdo měl platit smluvní pokutu, tak by to měl být ředitel dopravního podniku Martin Dvořák, který nezákonnou smlouvu podepsal.

Praha by měla snížit marži

V Praze nyní končí vyjednávání nového dodatku č. 9. Podle aktuální situace to vypadá, že představenstvo dopravního podniku návrh dodatku odmítlo, což naprosto respektujeme a tento postup má svoje opodstatnění. Podle návrhu dodatku by si cestující mohli koupit dlouhodobé kupony v aplikaci Sejf, kterou dodává Erika. Za jízdenky objednané pomocí Sejfu by Erika nemusela platit tolik jako u SMS jízdenek, kde platila mobilním operátorům za premiové SMS. Dodatek č. 9 byl vyjednáán tak, že by marže na dlouhodobé kupony byla 2,9 % a z utržených peněz za dlouhodobé kupony v Sejfu by dopravní podnik by dostal slevu ve výši 50 % na SMS jízdenkách. Prakticky by to znamenalo, že Praha by platila za dlouhodobé kupony marži 1,45 %, což je celkem výhodná cena. Na druhou stranu vzhledem k datům z ostatních měst má služba SMS mizivý počet uživatelů oproti počtu SMS jízdenek.

Mnohem podstatnější je, aby došlo ke snížení marže na SMS jízdenky a vůbec ke snížení částky, kterou platí Dopravní podnik hl. m. Prahy společnosti Erika, a.s. Podle našeho názoru by mělo vedení Prahy tento rok usilovat o snížení marže, jako se to podařilo v jiných městech. Praha by tak do roku 2018, kdy smlouva, končí, zaplatila mnohem méně peněz. Při snížení na obvyklou tržní cenu by Praha každý rok by ušetřila cca 40 milionů Kč. Velkou výhodou je, že tento postup již předvídá platná smlouva a mělo by být zahájeno vyjednávání bez zbytečného odkladu, aby byla marže snížena na úroveň, která je na trhu nyní obvyklá (viz samostatný dokument o analýze trhu s SMS jízdenkami).

Praha na rozdíl od ostatních měst (s výjimkou Ústí nad Labem) hradí za cestující i marži společnosti Erika, a. s., což je zcela nevhodné, protože dopravní podnik přichází o peníze a pokřivuje trh.

Piráti doporučují Radě hl. m. Prahy, aby

- 1. iniciovala v souladu s čl. 7.7 smlouvy jednání se společností Erika, a.s., s cílem snížit nepřiměřeně vysokou marži u SMS jízdenek na tržní úroveň,**
- 2. zvýšila cenu SMS jízdenek na maximální možnou podle bodu 10.1 písm. d) smlouvy až o 5 % ceny oproti standardní jízdence (cca o 1,60 Kč), neboť podle současné smlouvy jde nepřiměřená marže Eriky z prostředků dopravního podniku a není na rozdíl od ostatních měst v České republice zohledněna v ceně jízdenky,**
- 3. oznámila společnosti Erika, a.s., že hlavní město Praha nesouhlasí s prodloužením smlouvy za současných podmínek o dalších 5 let (jinak bude smlouva podle bodu 11.3 automaticky prodloužena),**
- 4. prostřednictvím zástupců města v dozorčí radě dopravního podniku iniciovala přípravu zcela otevřeného výběrového řízení na nové dodavatele SMS jízdenek, kteří začnou fungovat po skončení smlouvy v roce 2018, přičemž v zadání bude jasné uvedeno, že není možná exkluzivita (poskytování jediným dodavatelem) a marži dodavatele služby hradí cestující.**